

III. ODŮVODNĚNÍ

OBEČNÁ ČÁST

Název

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem

Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

Předložený návrh nově upravuje způsob stanovení výše paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů.

Vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, která nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2018, stanoví v platném znění § 2 paušální částku nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů ve výši 500 Kč na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu veterinární kontroly.

Novelou vyhlášky č. 389/2017 Sb. se navrhuje stanovit výše paušálních částek nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu odlišně pro jednotlivé kontrolované komodity s ohledem na náročnost prováděných kontrol konkrétních komodit.

Navrhuje se tedy nově rozlišovat výši paušální částky podle druhu kontrolovaných zvířat nebo živočišných produktů a konkrétní výši paušální částky pro jednotlivé komodity určit prostřednictvím sazebníku. Současně se však navrhuje zachovat dosavadní princip a paušální částku i nadále stanovit na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu veterinární kontroly.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Předkládaný návrh vyhlášky je vypracován v souladu se zmocněním uvedeným v § 78 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, k provedení § 75 odst. 5 a 6 veterinárního zákona.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška je s předpisy Evropské unie a s právem Evropské unie plně slučitelná.

Návrh není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie.

Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Podle ustanovení § 38b odst. 1 veterinárního zákona se k vývozu zvířat, živočišných produktů a ostatního veterinárního zboží do třetích zemí, tj. do zemí, jež nejsou členskými státy

Evropské unie, vyžaduje veterinární osvědčení. Veterinární osvědčení k vývozu vydávají po provedené veterinární kontrole na základě ustanovení § 49 odst. 1 písm. m) veterinárního zákona krajské veterinární správy Státní veterinární správy (dále jen „krajské veterinární správy“).

Zákon č. 302/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony, který nabyl účinnosti dnem 1. listopadu 2017, zakotvil v ustanovení § 75 odst. 6 veterinárního zákona povinnost vývozce uhradit náklady veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů nebo s ověřením veterinárního osvědčení k vývozu krmiv rostlinného původu, doplňkových látek a premixů. Ustanovení § 75 odst. 6 veterinárního zákona dále obsahuje také zákonné zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu, který má stanovit výši paušálních částek nákladů výše uvedených veterinárních kontrol.

Zákonné zmocnění obsažené v novele veterinárního zákona bylo naplněno vydáním vyhlášky č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, která nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2018.

Výše paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů je stanovena v § 2 vyhlášky č. 389/2017 Sb., a to konkrétně částkou 500 Kč na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu veterinární kontroly. Tato částka se použije při vývozní kontrole všech komodit, tedy bez ohledu na to, co je obsahem jednotlivé zásilky.

Po nabytí účinnosti vyhlášky se však při její aplikaci v praxi ukázalo, že jednotně stanovená výše paušální částky pro všechny vývozní komodity neumožňuje přihlídnout k odlišnostem, které u kontrol různých komodit existují.

Navrhovaná úprava nově rozliší výši paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu s ohledem na druh kontrolovaných zvířat nebo živočišných produktů a konkrétní výši paušální částky pro jednotlivé komodity stanoví prostřednictvím sazebníku. Dosavadní princip a paušální částka účtování na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu veterinární kontroly se nemění.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Dopady na vývozce:

K vývozu kontrolovaného zboží do třetích zemí je třeba veterinární osvědčení, které vydává úřední veterinární lékař na základě provedené veterinární kontroly.

Provedení veterinární kontroly je časově a administrativně náročné a pro jednotlivé krajské veterinární správy představuje i značnou finanční náročnost. Z tohoto důvodu veterinární zákon zakotvil povinnost vývozce nést náklady za provedení kontroly.

Aplikace stejné paušální částky za provedenou veterinární kontrolu všech komodit však vývozce neúměrně zatěžuje např. v případech, kdy je předmětem vývozu velké množství zásilek stejného typu.

Změna navrhovaná novelou vyhlášky by přinesla vývozcům úlevu, resp. snížení paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu u stanovených komodit.

Navrhovanou změnou by došlo ke snížení finanční zátěže spojené s vývozem a tedy ke zmírnění podmínek stanovených zákonem pro vývoz veterinárního zboží.

Přínosem by byla také skutečnost, že by právní úprava lépe odrážela skutečnou situaci v kontrolní praxi. V neposlední řadě by pak byla i úpravou spravedlivější z pohledu dopadů na jednotlivé dotčené subjekty, protože by přihlížela k odlišnostem při veterinární kontrole různých komodit.

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty:

Úřední veterinární lékař se před samotným odbavením zásilky musí seznámit se všemi písemnostmi a doprovodnými dokumenty předkládanými k zásilce, tyto materiály prostudovat a následně fyzickou kontrolou ověřit jejich soulad se zásilkou. Samotná fyzická kontrola zahrnuje nejen dopravu úředního veterinárního lékaře na místo kontroly, ale rovněž i odbavení zásilky, konkrétně v případě odbavení zásilky zvířat úřední veterinární lékař fyzicky kontroluje totožnost každého zvířete z pohledu předložené dokumentace. Uvedené úkony jsou časově náročné a znamenají pro krajské veterinární správy nemalé finanční náklady zahrnující náklady na cestovné a příslušný podíl mzdových nákladů na provádění úkonů veterinárního dozoru.

Samotná fyzická kontrola zásilky produktů živočišného původu úřednímu veterinárnímu lékaři zabere v průměru 1 hodinu, v případě fyzické kontroly zásilek zvířat je však situace časově náročnější. Konkrétně při odbavování skotu do Turecka záleží na druhu odbavovaného skotu. V případě fyzické kontroly zástavového skotu, v rámci kterého jsou požadovány jen minimální zdravotní testy, je z časového pohledu samotná kontrola zásilky otázkou maximálně 1 hodiny, avšak v případě kontroly plemenných jalovic, kde jsou již vyžadovány zdravotní testy pro každé jednotlivé zvíře, se jedná v průměru o 2 až 3 hodiny na kontrolu takové zásilky.

Jak již bylo uvedeno výše, zahrnuje veterinární kontrola spojená s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů také kontrolu dokladů. Za určitých podmínek může být v některých případech příslušným úředním veterinárním lékařem kontrola provedena čistě jako kontrola administrativní. Úřední veterinární lékař jako ověřující osoba nadaná zvláštní odbornou způsobilostí může provádět pouze dokladovou kontrolu, pokud:

- má ze své úřední činnosti velmi dobrou znalost provozu účastníka řízení (jsou mu známy např. podmínky zpracování živočišných produktů, jejich původ, způsob výroby, nastavené systémy, procesy, sledovatelnost, způsob balení),
- v minulých letech nezjistil u kontrolovaného subjektu žádné porušení veterinární legislativy,
- má k dispozici podklady od veterinárního dozoru v místě původu suroviny, kterou dále ve svém zařízení zpracovává kontrolovaný subjekt,
- má k dispozici vyhovující laboratorní mikrobiologické vyšetření vzorku předmětných živočišných produktů,
- přihlíží k druhu certifikovaného živočišného produktu (opakované vývozy vždy stejné komodity).

Kromě kontroly (prověření) shora uvedených dokladů a skutečností úřední veterinární lékař provádí i další pro vydání vývozního veterinární osvědčení podstatné administrativní úkony spojené s prověřením:

- aktuálních vzorů vývozního veterinární osvědčení do konkrétního místa vývozu (třetí země),
- žádosti o vydání osvědčení včetně dokladů a dokumentace ke konkrétní vyvážené zásilce,
- aktuálních vývozních podmínek třetí země určení,
- aktuálně platných omezení stanovených k vývozu ze strany Evropské unie,
- aktuálně platných omezení stanovených k vývozu ze strany České republiky (např. omezení v rámci mimořádných veterinárních opatření),
- aktuálního stavu hlášení v systému RASFF.

V případě některých komodit, např. u drůbeže, běžců, jednodenních kuřat, zárodečných produktů a násadových vajec, tzv. ostatních zvířat a dále u tzv. ostatních živočišných produktů, krmiv nebo vedlejších živočišných produktů je však vhodné paušální částku snížit, a to především s ohledem na nižší náročnost provádění veterinární kontroly těchto komodit.

Použití jednotné částky 500 Kč je nevhodné, pokud jde o:

- některé komodity, u nichž je typicky předmětem vývozu větší počet zásilek malého množství kontrolované komodity s nižší hodnotou; konkrétně jde např. o zásilky ostatních zvířat, typicky akvarijních rybiček,
- komodity, u kterých jsou předmětem vývozu zvířata bez individuální identifikace, kterou by bylo při kontrole nutné ověřovat; konkrétně jde o zásilky drůbeže, jednodenních kuřat a násadových vajec,
- komodity, u nichž je předmětem vývozu větší počet zásilek pocházejících z jedné epizootologické jednotky (rodičovské hejno drůbeže, plemenné zvíře k produkci zárodečných produktů), u které lze ověřit plnění požadavků jednorázově pro potřebu osvědčení více zásilek; konkrétně jde též o zásilky jednodenních kuřat, násadových vajec a dále zásilky zárodečných produktů,
- některé komodity živočišného původu, u kterých se při vývozu provádí zejména administrativní kontrola časově náročnější než kontrola fyzická; např. se jedná o krmiva, nebo
- některé komodity živočišného původu, u kterých se při vývozu provádí zejména časově náročná administrativní kontrola; jedná se např. o ostatní živočišné produkty, typicky kolagenní střevo. Systém provádění úředních kontrol ve výrobním podniku, který je v souladu s víceletým plánem kontrol, v těchto případech plně zajišťuje zdravotní nezávadnost produktů.

Za rok 2016 krajské veterinární správy vydaly bezmála 11 000 veterinárních osvědčení. Za rok 2017 bylo certifikováno přes 10 200 zásilek, z toho pro zvířata cca 3 300 veterinárních osvědčení a cca 6 900 veterinárních osvědčení pro živočišné produkty. Za první pololetí roku 2018 bylo vydáno téměř 4 400 veterinárních osvědčení; předpokládá se, že za celý rok 2018 dosáhne jejich počet přibližně 8 800.

Vyhláška č. 389/2017 Sb. nabyla účinnosti 1. ledna 2018. V období 1. ledna až 31. května 2018 prošlo veterinární kontrolou celkem 3 687 zásilek, z toho 2 837 zásilek živočišných produktů a 850 zásilek zvířat. Do státního rozpočtu byla za toto období přivedena částka min. 1 843 500 Kč.

Na základě odhadu vycházejícího z výše uvedených údajů lze předpokládat, že do státního rozpočtu by byla bez změny právní úpravy náhrady nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů přivedena částka 368 700 za jeden měsíc a tedy 4 424 400 ročně.

Pokud bude zvolena varianta změny vyhlášky, dojde ke snížení příjmů do státního rozpočtu oproti předpokládané výši. Na základě údajů z kontrolní praxe uvedených níže

v tabulce se dá předpokládat, že by byla do státního rozpočtu přivedena částka 193 340 měsíčně, tj. 2 320 080 ročně.

Rozdělení podle komodit	Počet zásilek za období 1. 1. - 31. 5. 2018	Paušální částka	Příjem v Kč
Kopytníci	563	500	281 500
Zvířata určená pro zoologické zahrady a zvířata chovaná v zařízeních schválených podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí	Neuvedeno*	500	-
Drůbež, běžci a jednodenní kuřata	41	100	4 100
Sperma, vaječné buňky, embrya, násadová vejce, oplodněné jikry a plemenivo včel	246	100	24 600
Ostatní	Neuvedeno**	100	-
Mléko a mléčné výrobky	870	500	435 000
Maso a masné výrobky	62	500	31 000
Ostatní	1 050	100	105 000
Krmiva	819	100	81 900
Vedlejší živočišné produkty	36	100	3 600
		Celkem	966 700

* řádově v desítkách/rok

** cca 100/rok

Z výše uvedeného vyplývá, že navrhovaná změna by představovala významné snížení příjmů státního rozpočtu. Předpokládané snížení státního rozpočtu o 2 104 320,- Kč nebylo zapracováno do návrhu státního rozpočtu pro rok 2019.

V této souvislosti je třeba také zdůraznit, že Státní veterinární správa v současné době rozhoduje o odvolání některých vývozců, kteří se brání požadované výši náhrady nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů, a budou se bránit i prostřednictvím žalob v rámci správního soudnictví. Pokud budou změnou vyhlášky sníženy částky náhrady nákladů, lze očekávat, že správní soudy aplikují pravidlo přednosti pozdější příznivější právní úpravy a uloží Státní veterinární správě poměrnou část již zaplacených náhrad vývozcům vrátit.

Přijetí vyhlášky nebude mít dopad v sociální oblasti.

Z navrhované právní úpravy nevyplývají žádné negativní dopady na životní prostředí.

Zhodnocení dopadu navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava je v souladu s ochranou soukromí a osobních údajů.

Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by bylo předmětem korupčního rizika.

Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by se vztahovalo k bezpečnosti nebo obraně státu.

II. Zvláštní část

K čl. I:

K bodu 1 (§ 2):

V souladu s ustanovením § 75 odst. 6 veterinárního zákona je vývozce povinen uhradit náklady veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů uvedené veterinární kontroly.

Výše paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení je stanovena v principu shodně jako v případech obdobných veterinárních kontrol /např. u nákladů tzv. dodatečné kontroly podle vyhlášky č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech)/, tzn. paušální částkou na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu veterinární kontroly.

Dosavadní ustanovení § 2 vyhlášky č. 389/2017 Sb. určilo jako výši paušální částky částku 500 Kč, která se použije při vývozní kontrole všech komodit, tedy bez ohledu na to, co je obsahem zásilky.

V kontrolní praxi se však ukazuje, že jednotně stanovená výše paušální částky pro všechny vývozní komodity neumožňuje přihlídnout k odlišnostem, které u kontrol různých komodit existují.

Konkrétně se jedná o:

- nutnost zohlednit míru náročnosti provádění veterinárních kontrol u různých komodit,
- nevhodnost použití jednotné částky 500 Kč na některé komodity, u nichž je typicky předmětem vývozu větší počet zásilek malého množství kontrolované komodity s nižší hodnotou; konkrétně jde např. o zásilky ostatních zvířat, typicky akvariálních rybiček,
- nevhodnost použití jednotné částky 500 Kč na komodity, u kterých jsou předmětem vývozu zvířata bez individuální identifikace, kterou by bylo při kontrole nutné ověřovat; konkrétně jde o zásilky drůbeže, jednodenních kuřat a násadových vajec,
- nevhodnost použití jednotné částky 500 Kč na komodity, u nichž je předmětem vývozu větší počet zásilek pocházejících z jedné epizootologické jednotky (rodičovské hejno drůbeže, plemenné zvíře k produkci zárodečných produktů), u které lze ověřit plnění požadavků jednorázově pro potřebu osvědčení více

- zásilek; konkrétně jde též o zásilky jednodenních kuřat, násadových vajec a dále zásilky zárodečných produktů,
- nevhodnost použití jednotné částky 500 Kč na některé komodity živočišného původu, u kterých se při vývozu provádí zejména administrativní kontrola časově náročnější než kontrola fyzická; např. se jedná o krmiva, nebo
 - nevhodnost použití jednotné částky 500 Kč na některé komodity živočišného původu, u kterých se při vývozu provádí zejména časově náročná administrativní kontrola; jde např. o ostatní živočišné produkty, typicky kolagenní střeva. Systém provádění úředních kontrol ve výrobním podniku, který je v souladu s víceletým plánem kontrol, v těchto případech plně zajišťuje zdravotní nezávadnost produktů.

Z výše uvedených důvodů se navrhuje odlišit výši paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu podle druhu kontrolovaných zvířat nebo živočišných produktů a stanovit její výši prostřednictvím sazebníku.

K bodu 2 (§ 5):

V ustanovení § 5 je třeba provést formální změny v návaznosti na úpravu ustanovení § 2 a doplnění nové přílohy k této vyhlášce.

K bodu 3 (příloha č. 1):

Nově vložená příloha č. 1 obsahuje v souladu se změnou provedenou v § 2 sazebník výše paušálních částek nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů.

Výše paušálních částek se stanoví pro jednotlivé komodity s ohledem na náročnost prováděných kontrol těchto komodit.

Dosavadní přílohu k vyhlášce je dále nutné v návaznosti na vložení nové přílohy č. 1 k vyhlášce označit jako přílohu č. 2 k této vyhlášce.

K čl. II (účinnost):

Účinnost návrhu změny vyhlášky patnáctým dnem po jejím vyhlášení ve Sbírce zákonů České republiky se navrhuje z důvodu maximálního urychlení nové úpravy způsobu stanovení výše paušální částky nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu zvířat nebo živočišných produktů.